

Sint lezen (begrijpend lezen)

Nu Sinterklaas weer in het land is zien we in het Sinterklaasjournaal weer allerlei problemen. Het zijn ook grappige verhalen waar we hard om moeten lachen. Maar dat kunnen wij ook, lees en speel je mee?

Opdracht: De leerlingen spelen mee in het verhaal waarbij kinderen hun Sinterklaasverhaal eerst moeten lezen.

GROEP 3-4

- ◆ Sint lezen (begrijpend lezen)
- ◆ Spelrichting
- ◆ Vertelpantomime

Doelen

- ◆ In deze les staat begrijpend lezen centraal. De les sluit daardoor aan bij **kerndoel 4**: informatie achterhalen, **kendoel 9**: gemotiveerd zijn om zelf te lezen en **kerndoel 38**: feesten en vieringen.
- ◆ De leerling weet dat spelrichting gaat over de plaats waar het publiek zit en gebruikt spelrichting om het spel te ondersteunen.
- ◆ De leerling die het verhaal uitbeeldt kan op afgesproken momenten geluiden maken of iets zeggen. De leerling die vertelt kan daarbij rekening houden met het speltempo van zijn teamgenoten.
- ◆ De leerling oefent met het onder woorden brengen van spelideeën en het combineren van een eigen spelidee met dat van een ander.

Materiaal

Je hebt nodig voor vertelpantomime:

- pen en papier per werkvorm
- (eenvoudige) hoofddeksels, om het verhaal beter te ondersteunen

Je hebt nodig:

Er is voor dit onderzoek geen (extra)materiaal nodig.

Bijzonderheden:

Deze les duurt ongeveer 60 min omdat kinderen gezamenlijk gaan lezen.

Lezen in groep 3: bekijk goed of deze les aansluit bij het leesniveau van je leerlingen.

Rollenverdeling: op de opdrachtkaarten staan rollen met volgnummers. Wanneer je leerlingen niet zelfstandig de rollen kunnen verdelen dan geef je ieder kind een nummer dat correspondeert met de rollen op de opdrachtkaart.

De les in fases

Oriënteren

1. Toon het beeldmateriaal van de bouwsteen betekenis en bespreek het kort. Stel vragen als:
 - Waar kan Sinterklaas nou echt boos van worden? [Eigenlijk wordt Sinterklaas nooit kwaad, het is wel vervelend als iemand weer eens iets vergeet mee te nemen].
 - Kunnen we bij deze foto een probleem verzinnen? [Piet leest de verkeerde naam, Piet heeft het verkeerde boek, Piet kan niet goed lezen]
 - Wat is hier aan de hand? [Er zit iets gekks in het drinken van Sinterklaas].
 - Hoe noemen we deze Piet? [Pakjespiet, of Inpakpiet]
2. Leg de werkwijze uit. Toon het filmpje of herhaal mondeling met de leerlingen de inhoud en de aandachtspunten.
3. Bespreek het vormdoel of de vormdoelen. Gebruik wanneer nodig de filmpjes. Herhaal in ieder geval de inhoud en de aandachtspunten. Hang de pictogrammen van de besproken aandachtspunten straks op in het speellokaal.

Onderzoeken

Warming up

1. De kinderen staan verspreid in het lokaal.

Instructie: *Ik ga jullie een verhaal over Pieten vertellen: speel tegelijkertijd uit wat ik vertel. Doe dat zonder geluid anders kan je mijn stem niet meer horen. Het verhaal begint op de stoomboot.*

De Pieten staan op.

Ze rekken zich uit.

Ze kijken naar buiten: de boot vaart niet!

Ze gaan met de trap naar boven.

Ze gaan roeien, en roeien... en moe gaan ze zitten op de boot.

Ze doen hun zwemflippers aan. En hun duikbril op.

Pieten springen in het water.

En repareren de boot onder water.

De boot doet het weer, gelukkig.

Maar hee, wacht op ons!

[Einde verhaal] Instructie: Ga aan de kant zitten.

2. De kinderen zitten aan de kant.

Instructie: Je gaat straks met één klasgenoot zo'n spelverhaal (vertelpantomime) uitproberen.

Kies een kind. Geef het kind een rol, bijvoorbeeld Sinterklaas. Improviseer een verhaal, het kind speelt het gelijktijdig uit.

Voorbeeld:

Sinterklaas zit op het paard.

Het paard springt vrolijk op en neer.

Sinterklaas verliest zijn mijter.

En stapt af.

Sinterklaas pakt zijn mijter.

En hij moet hard lachen.

[Einde verhaal]

Vraag applaus voor het kind en laat het nog naast jou staan.

Instructie: Vertel je een verhaal dan zit na iedere zin een stop. Vertel je te snel dan kan de ander het niet uitspelen.

Vertel als illustratie te snel, laat het kind proberen jou te volgen.

De kinderen maken tweetallen, vraag wie A is en wie B. A begint met vertellen. Ze verzinnen zelf hun korte vertelpantomimes, daarna gaan ze zitten.

Leskern

3. Na deze oefeningen zet je de groep in hoefijzeropstelling.
4. De groep zit in hoefijzeropstelling

Instructie: *Jullie krijgen zo in werkgroepen de opdracht om een presentatie te maken van zo'n vertelverhaal. Eerst lezen jullie samen rustig het verhaal en beantwoorden de vragen. *Ik bepaal wie gaat voorlezen en wie welke rol krijgt bij het spelen.*

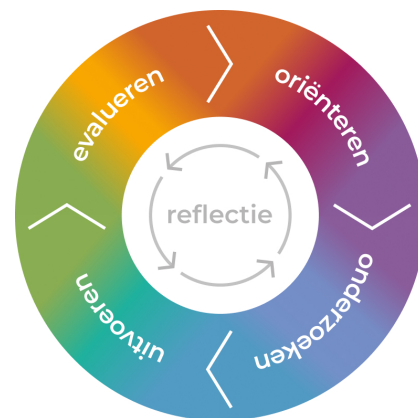
- Maak maximaal 5 groepen van maximaal 7 kinderen.
- ***Rolverdeling in groep 3 en 4.** Kinderen van deze leeftijd zijn vaker niet dan wel in staat om zelfstandig rollen te verdelen. Daarom zijn de rollen genummerd. Na het uitdelen van de opdrachtkaart geef je kinderen een cijfer, ze zoeken op de opdrachtkaart op welke rol ze spelen. In dit geval wijs je eerst een lezer aan en daarna nummer je de spelers.
- Presentaties: De verteller staat aan de zijkant van het spelvlak, jij staat daarbij om te coachen en ervoor te zorgen dat de lezer niet te snel gaat voor de spelers.
- Laat de kinderen 10 minuten oefenen.

Uitvoeren en evalueren

1. De leerlingen spelen hun opdracht voor de klas uit. Laat na iedere presentatie applaudisseren.
2. Bespreek iedere presentatie direct na de uitvoering. Vragen die je kunt stellen:
 - ◆ Hoe spel je [een woord uit de presentatie)?
 - Was het te volgen?
 - Wie kwam in de problemen?
 - ◆ Waar in de presentatie speelden de spelers duidelijk jullie kant op?
 - Waar in de presentatie was de spelrichting een probleem?
 - Wanneer is spelrichting niet zo belangrijk?
 - ◆ Wat was sterk verteld? Wat was er sterk aan?
 - Wanneer in de presentatie waren verteller en spelers mooi op elkaar ingespeeld?
 - ◆ Hoeveel ideeën heb je (met je duo) bedacht?
 - Welk idee is uniek?
 - Welk idee spreekt je het meeste aan en waarom?

Spelen met lesfases en lesdoel

- De lesbeschrijving is een richtlijn, geen keurslijf. Voel je vrij de vormdoelen naar eigen inzicht aan te passen.
- Is het doel van een bouwsteen al bekend, dan is een korte mondelinge herhaling voldoende.
- Is het aantal leerdoelen te groot? Beperk dan het aantal vormdoelen (pictogrammen).

Opdrachtkaart 1

1: Piet moet naar de tandarts.

- 1: Piet heeft pijn aan zijn kies, Piet moet huilen.
- 2: Hoofdpiet vraagt wat er aan de hand is.
- 3: Piet legt het uit.
- 4: O-zo-snel gaat Piet troosten.
- 5: Hoofdpiet gaat naar Sinterklaas.
- 6: Hoofdpiet vertelt over Piet zijn kiespijn.
- 7: Ze gaan allemaal naar de tandarts.
- 8: De tandarts roept Piet binnen.
- 9: Piet durft niet alleen.
- 10: Iedereen gaat mee.
- 11: De tandarts helpt Piet.
- 12: Ze eten pepernoten.

Vraag 1: Waar heeft Piet pijn?

Vraag 2: Waar moet Piet heen?

Vraag 3: Wie roept

Rollen: 1) Sinterklaas 2) Hoofdpiet 3) O-Zo-Snel 4) tandarts 5) Piet

Opdrachtkaart 2

2: O-Zo-Snel ligt in het water.

- 1: Iedereen is op de stoomboot.
- 2: Sinterklaas stuurt de boot.
- 3: Hoofdpiet geeft O-Zo-Snel eten.
- 4: Opapiet slaapt.
- 5: Bakpiet maakt pepernoten.
- 6: De zee wordt wild.
- 7: O-Zo-Snel poept.
- 8: Hoofdpiet glijdt uit en valt in het water.
- 9: Sinterklaas draait aan het stuur.
- 10: O-Zo-Snel valt in het water.
- 11: Pieter en Sint helpen Hoofdpiet en O-Zo-Snel.
- 12: Hoofdpiet en O-Zo-Snel worden afgedroogd.

Vraag 1: Wie stuurt de boot?

Vraag 2: Waardoor glijdt Hoofdpiet uit?

Vraag 3: Wie slaapt?

Rollen: 1) Sinterklaas 2) Opapiet 3) Bakpiet 4) Hoofdpiet 5) O-Zo-Snel 6) Piet

Opdrachtkaart 3

3: Slecht weer op het dak

- 1: Iedereen loopt op straat.
- 2: Het regent.
- 3: Hoofdpiet klimt op het dak.
- 4: Klimpiet klimt ook op het dak.
- 5: Sinterklaas en O-Zo-Snel klimmen op het dak.
- 6: Pakjespiet gooit pakjes.
- 7: De pakjes gaan in de schoorsteen.
- 8: Sinterklaas valt in de schoorsteen.
- 9: Hij zit vast.
- 10: Pakjespiet komt erbij.
- 11: Ze trekken aan de Sint, het gaat niet.
- 12: O-Zo-Snel haalt Sinterklaas uit de schoorsteen.

Vraag 1: Wat voor weer is het?

Vraag 2: Wie helpt Sinterklaas uit de schoorsteen?

Vraag 3: Wie gooit pakjes?

Rollen: 1) Hoofdpiet 2) Klimpiet 3) Pakjespiet 4) Sinterklaas 5) O-Zo-Snel 6) Piet

Opdrachtkaart 4

4: Hoofdpiet heeft honger

- 1: Bakpiet en Pepernotenpiet bakken pepernoten.
- 2: Sinterklaas leest een boek.
- 3: Hoofdpiet doet kunstjes.
- 4: Paardenpiet kamt O-Zo-Snel
- 5: Hoofdpiet vraagt om pepernoten
- 6: Bakpiet en pepernotenpiet zeggen nee
- 7: Hoofdpiet eet stiekem pepernoten
- 8: Hoofdpiet krijgt buikpijn
- 9: Iedereen troost Hoofdpiet
- 10: Bakpiet en Pepernotenpiet zijn een beetje boos
- 11: O-Zo-Snel hinnikt
- 12: Iedereen moet lachen

Vraag 1: Waardoor krijgt Hoofdpiet buikpijn?

Vraag 2: Wat doet Sinterklaas?

Vraag 3: Wie troost Hoofdpiet?

Rollen: Sinterklaas 1) Bakpiet 2) Pepernotenpiet 3) Hoofdpiet 4) Paardenpiet 5) O-Zo-Snel

Opdrachtkaart 5

Sinterklaas vergeten

- 1: Stuurpiet stuurt de boot.
- 2: Danspiet danst vrolijk.
- 3: Paardenpiet geeft O-Zo-Snel te eten.
- 4: Hoofdpiet vraagt waar Sinterklaas is.
- 5: Niemand weet het.
- 6: Iedereen wordt bang.
- 7: Zijn we Sinterklaas vergeten?
- 8: De boot keert om.
- 9: Sinterklaas wacht in Spanje.
- 10: Al heel lang!
- 11: De Pieten huilen.
- 12: Sinterklaas moet lachen als hij de boot ziet.

Vraag 1: Wie geeft O-Zo-Snel te eten?

Vraag 2: Wie vraagt waar Sinterklaas is?

Vraag 3: Wie moeten huilen?

Rollen: Sinterklaas 1) Stuurpiet 2) Danspiet 3) Hoofdpiet 4) Paardenpiet 5) O-Zo-Snel

